

Apache
OpenOffice4

Writer

Szövegszerkesztés másképp

4

Dr. Péter Kristóf

Mercator
Stúdió

Minden jog fenntartva, beleértve bárminemű sokszorosítás, másolás és közlés jogát is.

Kiadja a Mercator Stúdió
Felelős kiadó a Mercator Stúdió vezetője
Lektor: Gál Veronika
Szerkesztő: Pétery István
Műszaki szerkesztés, tipográfia: Dr. Pétery Kristóf

ISBN 978-963-365-362-3

© Dr. Pétery Kristóf PhD, 2014
© Mercator Stúdió, 2014

Mercator Stúdió Elektronikus Könyvkiadó
2000 Szentendre, Harkály u. 17.
www.akonyv.hu és www.peterybooks.hu
T: 06-26-301-549
06-30-30-59-489

TARTALOM

TARTALOM	3
ELŐSZÓ	7
KEZDŐ LÉPÉSEK	12
A program környezete	13
Az OpenOffice 4.1 rendszerkövetelményei	13
Letöltési lehetőségek.....	15
A program telepítése	15
A program módosítása, eltávolítása	18
A billentyűzet	18
Az egér	22
A program indítása	25
A segítség.....	31
A súgó tartalomjegyzéke	33
A súgó tárgymutatója.....	33
Keresés a súgóban.....	34
Könyvjelzők kezelése	36
A segéd	37
Tippek.....	37
Részletes tippek	37
A támogatás	38
Frissítések keresése.....	38
A névjegy.....	38
A program szoftverkönyezete, ablakai	39
Az asztal	39
Az alkalmazásablak.....	40
Dokumentumablak	43

Címsor	45
A menüsor	45
Állapotsor	46
Az eszköztár	46
Az eszköztárak megjelenítése	50
Párbeszédpanelek és parancsok	51
Állománykezelés.....	52
Új állomány létrehozása	55
Office fájlok megnyitása és mentése.....	58
Meglévő dokumentum megnyitása	61
Fájlok szűrése	68
Állományok keresése	70
Dokumentumok ismételt betöltése	75
Fájltípusok	76
Állományok lezárása	77
A dokumentum tárolása	78
Változatok kezelése.....	80
Dokumentum-helyreállítás.....	81
Állományok törlése	82
Állományok tulajdonságai.....	82
Állományok postázása, másolása	84
A munka befejezése	85
SZÖVEGSZERKESZTÉS	86
A Writer képernyő.....	87
Writer eszköztár.....	91
Megjelenítési üzemmódok	93
Normál nézet	94
Nyomtatási elrendezés nézet	94
Teljes képernyős nézet.....	95
Web nézet	95
Nyomtatási kép nézet	96
Alapszolgáltatások.....	99

Kurzormozgatás	99
Szövegírás, javítás	100
Szövegkijelölés	103
Vágás és áthelyezés	105
Keresés a szövegben	106
Szövegrészek cseréje.....	112
Automatikus javítás és kiegészítés.....	113
Szerkesztőparancs ismétlése	122
Szerkesztőparancs visszavonása.....	122
Navigálás a dokumentumban	123
A dokumentum formázása.....	127
Karakterformák	127
Bekezdésformák.....	136
Szegélyek a bekezdések és képek körül.....	145
A bekezdés háttere.....	148
Tabulátorok beállítása	149
Iniciálé	151
Felsorolásjelölés és számozás	153
Szakaszok, fejezetek formátuma.....	158
Lap- és margóbeállítás	165
Fejléc, lábléc, láb- és végjegyzet.....	167
Laptördelés szabályozása	170
Törések	171
Szövegkeretek kezelése.....	172
Objektumok kezelése	176
Hiperhivatkozás beillesztése	177
Különleges karakterek beillesztése	178
Elválasztó vonalak beillesztése	179
Megjegyzések beillesztése	179
Könyvjelzők beillesztése.....	180
Mezők kezelése.....	181
Grafika kezelése.....	183

A címszerkesztő használata	187
Képletek beillesztése	189
Táblázatkezelés	189
OLE objektumok beillesztése	195
A MUNKA GYORSÍTÁSA	196
Stílusok kezelése.....	196
A stíluskezelő	200
A stílus érvényesítése.....	200
Új stílus létrehozása	201
A stílusok módosítása	204
Egyéni stílus törlése.....	205
Sablonműveletek	205
Automatikusan készülő jegyzékek.....	206
Tárgymutató	207
Tárgyszó megjelölése	208
A tárgyszóbejegyzés módosítása	210
A tárgymutató létrehozása.....	211
A tárgymutató létrehozása konkordancia fájlból	213
A tárgymutató formája	215
Bibliográfiai hivatkozások kezelése	217
Tartalomjegyzék	220
Tartalomjegyzék-cím megjelölése	220
A tartalomjegyzék létrehozása.....	221
A tartalomjegyzék formája	223
A jegyzékek frissítése	224
Nyelvi szolgáltatások	224
Körlevelezés	229
A körlevelek elemi részei	229
A körlevelek létrehozása.....	230
IRODALOM	235

ELŐSZÓ

Tisztelt Olvasó!

Gombamód szaporodnak a számítógépek az irodákban és az otthonokban egyaránt. Szinte mindegyik személyi számítógépen – az operációs rendszertől függetlenül – megtalálható valamilyen irodai alkalmazáscsomag, például a szinte egyeduralkodó – bár meglehetősen drága – Microsoft Office, Wordperfect Office, Ability, MagyarOffice, LibreOffice vagy a könyvünk tárgyát jelentő, nyílt forráskódú és ingyenesen letölthető OpenOffice.

A minden szokásos irodai tevékenységet felölelő, komplex programcsomagok piacán a Microsoft 1983-ban jelent meg a Worddel, 1985-ben az Excellel, a PowerPoint 1987-ben keletkezett. A programcsomag részei már ekkor igen nagymértékben kapcsolódtak egymáshoz. Az egyre újabb fejlesztések tudatosan törekedtek az együttműködés fokozására. A Microsoft ugyanakkor kisebb képességekkel, de igen használható olcsó irodai programcsomagot is kibocsátott MS Works néven.

Az e programokban alkalmazott megoldások igen hamar „kvázi” szabvánnyá lettek, más fejlesztők is igyekeztek a kipróbált megoldásokat alkalmazni. Ennek igen eltérő szerepű programok esetében az lehet az oka, hogy az adott program kezelése sokkal könnyebben elsajátítható, ha a felhasználói környezet, illetve kezelői felület elemei már máshonnan ismertnek tekinthetők.

Hamarosan megjelentek és szolgáltatásaikban egyre jobban megközelítették a vetélytársak (többek között a Corel, IBM, Novell, Sun) programjai is a Microsoft vezető irodai programcsomagjának lehetőségeit. Ezek közül kiemelkedett az eredetileg német StarOffice, amelynek különlegessége volt a magas fokú integráltság, az alkalmazási terület, a platformok széleskörűsége, illetve ingyenes elérhetősége. Ezt a szoftvert korábban – tíz évvel ezelőtt – külön, papíros és elektronikus formában megjelent kötetekben tárgyaltuk.

1999 augusztusában a Sun Microsystems felvásárolta a StarOffice programfejlesztőjét, a hamburgi StarDivision céget, és a program 5.2 verzióját ingyenesen letölthető módon kezdte terjeszteni.

2000 júliusától a Sun nyíltta tette a forráskódot és elindította az OpenOffice.org projektet és fejlesztői közösséget. Közben a zárt forráskódú, kereskedelmi StarOffice csomagot is továbbfejlesztették.

Az OpenOffice új fejlesztéseinek jelentős állomása volt az Unicode támogatás beépítése, mely használhatóvá tette nemcsak az eredeti nyolc nyugati nyelven, hanem a legtöbb latin betűs, ázsiai és egyéb nyelven is az OpenOffice.org programot.

A 2003. elején kezdődött 2. verzió fejlesztésekor a Microsoft Office kompatibilitás és a teljesítmény fokozására helyezték a hangsúlyt. A 2. verzió 2005-ben jelent meg.

A 3. verzió, melynek fő újdonságai az Office Open XML formátumú fájlok importálása, a VBA makró és az új ODF 1.2 formátum támogatása, 2008-ban jelent meg. Később a fejlesztést átvette egy újabb mamutcég, az Oracle.

Háromhavonta jelennek meg a hibajavításokat tartalmazó kisebb kiadások pedig az új verziók között, amelyek félévente új funkcionálitással bővítik a programot.

2010. szeptember 28-án az OpenOffice projekt több tagja megalapította a The Document Foundation szervezetet, és létrehozta az OpenOffice.org 3.3 béta változatának egy származtatott változatát. Az új programcsomag létrejöttéhez jelentősen hozzájárult az Oracle által keltett bizonytalanság, amelyben tartani lehetett attól, hogy a vállalat megszünteti az OpenOffice.org projektet, úgy ahogy ezt megtette az OpenSolaris-szal. Az alapítók remélték, hogy a LibreOffice név csak átmeneti lesz, mivel felkérték az Oracle-t is, hogy csatlakozzon a szervezethez és adja át nekik az OpenOffice.org márkanévet. Ezt az Oracle visszautasította és arra kérte az átállt fejlesztőket, hogy mondjanak le az OpenOffice.org irányítótestületében betöltött pozíciójukról, így a projekt végleges neve a LibreOffice lett. 2010. október végére, 33 OpenOffice.org fejlesztő mondott le, és állt át a The Document Foundation szervezetéhez.

A Go-oo projekt szintén megszűnt, támogatva ezzel LibreOffice egységes fejlődését. A projekt által kifejlesztett funkciók beolvadtak a LibreOfficeba. Más OpenOffice változatok szintén beolvadtak a LibreOffice programcsomagba.

A Canonical, Novell és Red Hat kijelentette, hogy a jövőben kiadott operációs rendszereikben az alapértelmezett irodai programcsomag szintén a LibreOffice lesz. 2011. január 20-án, az Ubuntu 11.04 fejlesztői kiadásában a LibreOffice vált az alapértelmezett irodai programcsomaggá. 2013-ban jelent meg a LibreOffice 4. verziója, kötetünk kiadásának pillanatában az aktuális változat a 4.1.3 számot viseli, de előzetesen megjelent már a 4.2-es verzió is.

A fejlesztés tehát kettévált, a nyílt forráskódú Office szoftverek egy újabb verzióval gazdagodtak. Közben a „rég” OpenOffice is új nevet vett fel, most már Apache OpenOffice néven találjuk meg a programcsomagot, amelynek 4.1-es verziója 2014. április 29-én jelent meg. Ebben javítottak a Microsoft Office programjaival való kompatibilitáson. Kötetünk írásakor a termék hivatalos, fejlesztői <http://www.openoffice.org/download/> oldaláról a 4.1.1 verziót tölthetjük le, mely kötetünk alapjául is szolgált.

Az Apache OpenOffice programot 100%-ban önkéntesek fejlesztik. Az Apache nem fizet a fejlesztőknek, a fordítóknak, a minőségbiztosításnak, nem fizet a hirdetésekért, a felhasználói felületért, a támogatásért, stb. A szoftver letöltéseinek száma 2014. április 17-én átlépte a 100 milliót!

Az Apache OpenOffice programot felhasználási céltól függetlenül teljesen ingyen, minden licenc díjtól mentesen tölthetjük le, és számos nyelven telepíthetjük tetszőleges számú számítógépre.

A komplex irodai alkalmazáscsomag minden, napjainkban, az irodákban előforduló feladat megoldását támogatja.

Szövegszerkesztője a professzionális funkciókkal, jellemzőkkel is rendelkező *Writer*, gazdasági-műszaki számítások, elemzésekhez használható eszköze a *Calc*, bemutatások, előadások látványos és hatásos segítője az *Impress*, adatbázis-kezelője az *Adabas* alapon készített *Base*, vektoros rajzoló programja a *Draw*. A Microsoft Office Equation Editorához hasonló matematikai egyenletszerkesztő a *Math* alkalmazás. Ezek többségéről külön kötetet is írunk, de egy összefoglaló „Biblia” jellegű kiadványt is megjelentünk.

A programok mindegyike többé-kevésbé írja-olvassa az általánosan elterjedt Microsoft Office 2000-es változatától és más konkurens szoftvertermékekben készített állományokat. A többé-kevésbé azért kell említenünk, mert ha nem használunk az MS Office-ban különleges szolgáltatásokat, extra függvényeket, mezőkódokat, egyes VBA kódokat, bár a StarOffice kereskedelmi verziójában is csak egyes licenckonstrukciókban érhetők el a Microsoft Office-ról való migrálást elősegítő eszközök (például makrókonverter).

Ha kudarcot vallanánk, akkor az importálandó (más Office változattal előállított, de az OpenOfficeba beolvasandó) állományokból távolítsuk el a hibák okát. A Word a 2010-es változattól egyébként már kezeli az OpenDocument formátumot is. Az abban mentett anyagok beolvasása már több reménnyel kecsegtet.

A programcsomag saját grafikus felhasználói felülettel rendelkezik, amelyet a máshoz szokott felhasználó nehezen tud megszokni, de lassan meg lehet barátkozni vele. Ugyanis van néhány kimondottan kellemes szolgáltatása is (például az Explorer, a megtekintő, a tündérek vagy a segéd). Később a saját grafikus felülettel szakítottak, inkább igazodtak a Microsoft Office 2003-ban megszokott felülethez, ami viszont segíti az áttérést a konkurencia termékeiről.

Külön érdeme az OpenOffice programcsomagnak, hogy egyaránt fut az elterjedt Microsoft Windows és a LINUX, Sun Solaris, BSD, OpenVMS, OS/2, IRIX, Mac OS operációs rendszerek alatt.

Az OpenOffice csomag Impress alkalmazásával látványos és hatásos bemutatókat készíthetünk és vetíthetünk le programozói ismeretek nélkül is. E tekintetben a program a fizetős Microsoft PowerPoint bemutatókészítő program konkurense. A bemutatókba táblázatokat, diagramokat, képleteket, betűbűvészt és más OpenOffice-elemeket építhetünk be. A kész diaképeket, vektoros rajzokat számos elterjedt képfarmátumba exportálhatjuk.

A könyv szerkezete segít az OpenOffice 4.1 titkainak mind mélyebb megismerésében (a könyv megírásakor ez volt a legfrissebb verzió). Az első fejezetben írtuk le a program telepítésével, futtatásával, illetve a különleges, magas fokon integrált felhasználói felülettel kapcsolatos általános tudnivalókat. A következő fejezetek fokozatosan vezetnek be a programok használatába. Ezek már feltételeznek bizonyos – a korábbi fejezetekben ismertetett vagy a gya-

korlatban megszerzett – ismereteket, ezért a kezdők számára mindenképpen javasoljuk a könyv olvasását az első fejezetnél kezdeni.

Minden további fejezet épít a korábbi részekben taglalt részletekre, fogalmakra, amelyeket az adott, általában az első előfordulási helyen magyarázunk meg.

A leírtak megértéséhez és alkalmazásához különösebb számítástechnikai ismeretekre nincs szükség, elegendő a Windows XP, illetve 7 operációs rendszerek vagy későbbi változataik alapfokú ismerete, de reméljük, haszonnal forgathatják a programcsomagot valamilyen UNIX változaton futtató felhasználók is. Mivel mi a programot a legjobban elterjedt Windows 7 operációs rendszer alatt futtatunk, ezt tükrözi szóhasználatunk, a Windowsos szakkifejezések alkalmazása is. Azonban némi asszociativitással ezek szintén alkalmazhatók a többi operációs rendszerekre is.

A könyvet ajánljuk azoknak, akik kényelmesen, gyorsan, tetszetős formában szeretnék elkészíteni dokumentumaikat, amihez ezúton is sok sikert kívánunk. Végezetül: bár könyvünk készítése során a megfelelő gondossággal igyekeztünk eljárni, ez minden bizonnyal nem óvott meg a tévedésektől. Kérem, fogadják megértéssel hibáimat.

Szentendre, 2014. október

Köszönettel

a szerző.

KEZDŐ LÉPÉSEK

Ebben a fejezetben az OpenOffice 4.1 változatának általános ismertetésére törekszünk. Bemutatjuk a program telepítését, kezelői felületének elemeit, a beviteli perifériák kezelését és az általános, állományokkal kapcsolatos műveleteket (a speciális vonatkozásokra később térünk ki). Az itt bemutatott alapszolgáltatások ismerete feltétlenül szükséges a program működtetéséhez. Itt ismertetjük a segítő és oktató rendszer alkalmazását is.

Az ismertetés további részében dokumentumnak nevezzük az OpenOffice programmal előállított, lemezen tárolt állományt. Ezek az állományok tartalmazhatnak bitképeket, címszerkesztővel készített grafikus szövegeket, képleteket, normál, szöveges bekezdéseket, alakzatokat, alakzatátmeneteket, hatásokat, szimbólumokat, kitöltéseket, táblázatokat, bemutatókat stb. A dokumentum formázása a „végtermék” megjelenésének alakítását jelenti (lapméretek és irányítottság, hasábok, igazítások, szegélyezés, karakterformák, a szöveg különféle kiemelése, hatások alkalmazása, bemutatók esetében az időzítés, diakép-váltás stb. beállítása).

A leírásban a leütendő billentyűket keretezve jelöljük, például: **Enter**. Az egyszerre leütendő billentyűket (a billentyűkombinációkat) a következőképpen jelöljük, például: **Ctrl+B**, a funkcióbillentyűk jele: **F1...F12**. Az egyes menük parancsaira menü/parancsnévvel hivatkozunk, például: **Fájl/Bezárás**. Ha egy almenüre hivatkozunk, akkor az almenüt megjelenítő parancsot a következő módon írjuk le, például: **Új ▶**. A parancsokat **vastag** betűvel írtuk. Ugyanígy vastag betűvel jelöljük a párbeszédpaneleken előforduló nyomógombokat is, például: **Megnyitás**, vagy **Mégse**.

A program környezete

Környezeten mindazon eszközök összességét értjük, amelyek egy program használatát lehetővé teszik. Ezek alapvetően két részre oszthatók: a hardverre (mint a futtató gép és a perifériák együttese) és a szoftverre. E két csoport egyes részei már nem is választhatók szét. Mindenesetre a „vasat”, azaz a számítógépet a szoftver, vagyis a programok üzemeltetik, vezérlik és szabályozzák működését. Ebben a részben a hardverkörnyezetet ismertetjük, a szoftverkörnyezetre és a kezelői felületre később, a program telepítésének leírása után térünk ki. Akkor már ugyanis a leírtakat követhetjük a számítógép képernyőjén, a program futtatása közben.

Az OpenOffice 4.1 rendszerkövetelményei

A Windows 2000 és az ez utáni változatai, a különféle UNIX változatok, amelyek az OpenOffice futtatásának alapkövetelményei, 350 MHz-es Pentiumnál régebbi típusú processzort használó számítógépeken nem futnak, tehát az ilyen operációs rendszereket, környezeteket megkövetelő alkalmazásokhoz legalább ilyen gép kell. A számítógép típusát, összetételét alapvetően az operációs rendszer igénye szabja meg. Az alábbiakban ismertetjük az OpenOffice működtetéséhez éppen elégséges, illetve célszerűen megfelelő PC-összetételeket.

Microsoft Windows

- Windows 2000 (Service Pack 2 vagy újabb), Windows XP, Windows 2003, Windows Vista, Windows 7, Windows 8, Windows 8.1
- 256 MB RAM (512 MB RAM ajánlott)
- Legalább 650 MB szabad lemezterület a letöltéshez és a telepítéshez (JRE-vel). A telepítés és az ideiglenes fájlok törlése után az OpenOffice kb. 440 MB helyet foglal.
- 1024 × 768 vagy magasabb felbontás 256 színnel

Linux

- Linux kernel 2.6 vagy újabb, glibc2 2.3.2 vagy újabb

- 256 MB RAM (512 MB RAM ajánlott)
- 400 MB szabad lemezterület
- X-szerver 1024 × 768 vagy magasabb felbontással és legalább 256 színnel

Mac OS X

- Mac OS X 10.7 (Lion) vagy újabb
- Intel processzor
- 512 MB RAM
- 400 MB szabad lemezterület
- 1024 × 768 vagy magasabb felbontás 16,7 millió színnel

Java

Az OpenOffice Javát igénylő funkcióinak használatához minimum 1.5-ös JDK-ra vagy JRE-ra van szükség.

Kisegítő lehetőségekhez:

Minden platformra:

Java futtatókörnyezet 1.5.x vagy újabb

Java Access Bridge – a Java Access Bridge letölthető a <http://java.sun.com/products/accessbridge> címről

Linux: A GNOME 2.10 telepítése.

Az elkészített dokumentumokat végső soron ki akarjuk nyomtatni, így az OpenOffice konfigurációjából nem hiányozhat a nyomtató sem. Az írásképmínősége szempontjából a tintasugaras nyomtató a lézerezssel közel egyenértékű, sőt egyes esetekben az olcsóbb lézernyomtatókét felül is múlják, azonban az előbbiek stabilitása és sebessége nem felel meg a professzionális alkalmazás igényének. Ha színesben akarunk nyomtatni, akkor azonban – egyelőre legalábbis – nem látszik jobb (olcsóbb) megoldás a tintasugaras nyomtatóknál.

Az igen elterjedt mátrixnyomtatók általában akkor alkalmazandók, ha az ütéses elven működő nyomtatás előnyét ki tudjuk használni. Ez mindmáig az átütő leporellópapírt használó többpéldányos nyomtatás területe. A leporellópapírokat erre a célra gyártják előre nyomtatott űrlapként is (például számla vagy egyéb bizonylat). A mátrixnyomtatók egyéb előnyökkel is rendelkeznek, mint az olcsóság, az alacsony fajlagos nyomtatási költség, megbízhatóság, némi típusnál a megerősített hálózati igénybevételre alkalmasság.

Ezzel szemben általában zajosak és az írásminőségük sem felel meg minden célra.

A nyomtató költségét csökkenthetjük, ha irodánkban több szövegszerkesztő és egyéb, a nyomtatót használó rendszer működik, ugyanis célszerű, ha egy nyomtató több számítógépet szolgál ki. A professzionális konfigurációhoz lézernyomtató szükséges, ez alapszinten ma már olcsónak tekinthető eszköz (megfelelő minőségű és teljes oldalra kiterjedő grafikák nyomtatásához ezek memóriáját is bővíteni kell). Drágább változataik alkalmasak a PostScript, színes, kétoldalas, esetleg A3 méretű nyomtatásra is. Különleges kiállításúak a többfunkciós eszközök, amelyek a nyomtatási minőségben kisebb (korábban nagyobb) engedményei mellett biztosítják a nyomtató fénymásolóként, faxként, lapolvasóként való használatát is.

Letöltési lehetőségek

Az OpenOffice 4.1 programcsomag legújabb változatában teljesen ingyenesen letölthető a <http://openoffice.hu/> webhelyről, vagy például a Windows változat a következő webcímről: <http://www.openoffice.org/hu/download/>.

A Java futtató környezet telepítőjét (legújabb verziószáma Version 8 Update 25) például a <http://www.java.com/en/download/index.jsp> címről tölthetjük le.

A program telepítése

A programtelepítés lépései:

1. A programcsomag letöltése után keressük meg a telepítő programot (*Apache_OpenOffice_4.1.1_Win_x86_install_hu.exe*), majd kettős kattintással, vagy helyi menüje **Futtatás rendszergazdaként** parancsával indítsuk el. Ha nem rendszergazdaként használjuk a gépet, akkor a következő párbeszédpanelen engedélyezzük a rendszergazdai használatot! Ez a használat így csak a telepítés idejére érvényes.
2. Az **OpenOffice 4.1.1 telepítésének előkészítése** párbeszédpanelen kattintsunk a **Tovább** gombra!